

CUYPERSHUIS

Aanbod cultuureducatie

basisonderwijs

Workshop Stop Motion in de Ambachtsschool

Schooljaar 2017 - 2018

Educatie in het Cuypershuis

Voor het komende schooljaar presenteren wij u graag weer een gevarieerd aanbod van educatieve activiteiten in het Cuypershuis.

Educatie is namelijk belangrijk omdat de kennisoverdracht van kunst en cultuur de menselijke ontwikkeling stimuleert. Het kennismaken met cultureel erfgoed draagt bij aan het creëren van een eigen identiteit bij kinderen. Het museum opent dan ook graag de deuren voor scholieren van het basisonderwijs en voortgezet onderwijs, maar ook voor groepen vanuit de buitenschoolse opvang.

De vaste presentatie biedt genoeg aanknopingspunten om een divers aanbod van o.a. vormgeving, architectuur en materiaalkennis voor het onderwijs te ontwikkelen, dat aansluit op het lesprogramma. Door de oude werkplaatsen ook echt te laten beleven in de 'Ambachtsschool', is het museumbezoek laagdrempelig voor kinderen.

Een museumles in het Cuypershuis

Schoolklassen worden altijd begeleid door één of twee museumdocent(en). Deze ontvangt de groep, geeft meer achtergrondinformatie over de vaste presentatie of de wisselexpositie en beantwoordt vragen van leerlingen. Hierbij wordt rekening gehouden met de beleving en het (taal)niveau van de leerlingen.

Een museumles duurt circa 1,5 uur en kan plaatsvinden op dinsdag t/m vrijdag van 8.30 tot 11 uur. Meerdere groepen (vanaf 50 lln.) kunnen ook terecht op een maandag.

Ouders en leraren die als begeleider meekomen, mogen gratis naar binnen. Als voorbereiding kunt u de tips op bladzijde 4 kopiëren en uitdelen aan begeleidende leraren of ouders.

In verband met de voorbereidingen en het inboeken van museumdocenten verzoeken wij u minimaal 3 weken van tevoren het museumbezoek te reserveren via (0475) 359 586 of joycevancruchten@roermond.nl.

Voor meer informatie over de educatieve programma's of een 'pakket op maat' kunt u contact opnemen met Joyce van Cruchten, medewerker Educatie.

Vorbereiding op een bezoek aan het Cuypershuis

Niets leukers natuurlijk dan het Cuypershuis te bezoeken, maar des te beter om er in de klas (kort) aandacht aan te besteden. Hieronder een aantal tips:

- Op internet is heel erg veel informatie te vinden over deze architect. Laat kinderen bijvoorbeeld zoeken naar foto's en filmpjes van zijn gebouwen en bespreek deze. Want wie was hij? En wat is typisch aan een Cuypers gebouw?
- Bespreek ook de afspraken die op school gelden voor een excursie / museumbezoek (zie blz. 4).
- Controleer of de groep moet worden opgedeeld en of de begeleidende ouders / leerkrachten een actieve rol hebben tijdens de museumles.
- Is er nog iets onduidelijk over het programma? Vraag het na bij het museum!

Cultuurkaartje OV: met korting naar het Cuypershuis

Het Cuypershuis is deelnemer van het Cultuurkaartje van Arriva. Dit unieke vervoersproject is een initiatief van de provincie Limburg en wordt uitgevoerd door Arriva.

Met het Cultuurkaartje kunnen Limburgse basisscholen (ook speciaal basisonderwijs t/m 12 jaar), kinderdagverblijven (t/m 12 jaar) en buitenschoolse opvang (t/m 12 jaar) een bezoek brengen aan cultuur- en natuurlocaties in Limburg.

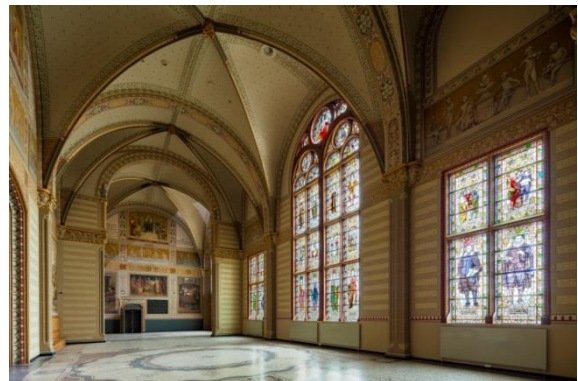
Voor € 2,50 per leerling kunt u voordelig en comfortabel gebruik maken van het gehele openbare vervoer van Arriva (trein en bus) in Limburg. Meer informatie via het Cuypershuis.

<https://www.arriva.nl/limburg/abonnementen-kaartjes-1/samen-reizen.htm>

Rijksmuseumbus - gratis vervoer naar het Rijksmuseum

De groep 6, 7 en 8 van basisscholen uit heel Nederland reizen gratis naar het Rijksmuseum met de Rijksmuseumbus.

Het beroemde museum in Amsterdam is een ontwerp van architect Pierre Cuypers. Het rijke gedecoreerde interieur van het Rijksmuseum is weer terug gebracht in de stijl van Cuypers, zoals hij het ooit heeft ontworpen en laten aanbrengen.

Als voorbereiding of als verdieping op een bezoek aan het Rijksmuseum kan een bezoek aan het Cuypershuis natuurlijk niet ontbreken! Meer informatie of boekingen kan via deze link: www.rijksmuseum.nl/nl/met-kinderen-klas-of-groep/primair-onderwijs/busvervoer-en-rondleiding-rijksmuseum

CUYPERSHUIS

Tips ter voorbereiding voor het bezoek aan het Cuypershuis

- ✓ Bereidt leerlingen voor op het bezoek aan het Cuypershuis zodat ze weten wat er gaat gebeuren en wat er van hen wordt verwacht. Denk bijvoorbeeld aan: de dagindeling, vertrektijden, algemene regels, het programma en thema van de museumles.
- ✓ Maak onderlinge afspraken. Niet alleen met de leerlingen, maar ook met docenten en begeleiders over hun taken en toezicht.
- ✓ Het bezoek krijgt meerwaarde als de leerlingen een opdracht/beoordeling krijgen (een verslag maken, een toetsing, verwijzingen in de les, gesprekken op school, de speurtocht / opdrachten klassikaal nakijken etc.)
- ✓ Maak vooraf een groepsindeling en geef dit aan de leerlingen en begeleiders door.
- ✓ Neem geen kostbare spullen mee naar het Cuypershuis. Alleen noodzakelijke spullen!
- ✓ De school is aansprakelijk voor eventuele door de leerlingen aangebrachte schade.
- ✓ Het heeft onze voorkeur dat de museumles contant aan de kassa wordt afgerekend. Wilt u graag betalen via een factuur achteraf? Geef dan het factuuradres door bij de reservering.

Spelregels tijdens het museumbezoek

- ✓ Bij binnenkomst kan een van de begeleiders zich melden bij de receptie om het aantal leerlingen door te geven en eventueel af te rekenen. De groep zal dan door onze medewerkers opgevangen worden.
- ✓ Bij binnenkomst kunnen de jassen en tassen in de garderobe opgehangen worden. Voor eventuele kostbare spullen zijn er kluisjes aanwezig bij de ingang. De inworp is 1 euro, na afloop retour. Er mogen geen tassen worden meegenomen in de expositie ruimtes!
- ✓ Er mag in het museum geen voedsel genuttigd worden. En natuurlijk: niet rennen en schreeuwen in het museum i.v.m. de veiligheid van andere bezoekers.
- ✓ Bij de museumopdrachten of speurtochten, die de leerlingen krijgen, worden ook klemborden en potloden uitgereikt. De leerlingen hoeven dus geen eigen pen of potlood mee te nemen.
- ✓ In het museum zijn medewerkers aanwezig om vragen te beantwoorden en toezicht te houden. Volg altijd de aanwijzingen van deze museummedewerkers op. Wij verwachten dat begeleiders ook daadwerkelijk toezicht houden op de leerlingen.

Pierre Cuypersstraat 1, 6041 XG Roermond, 0475 - 359 102, www.cuypershuis.nl

Vast aanbod

1. Pepernotenactie

Doelgroep: basisonderwijs, vanaf groep 1.

Vak: wereldoriëntatie.

Kosten: 20 euro voor de museumdocent. Entree leerling is gratis.

Beschrijving:

Het Cuypershuis is gevestigd in het woonhuis van architect Pierre Cuypers. Hier woonde hij met zijn gezin en werkte er aan honderden ontwerpen voor kerken en gebouwen. Tijdens zijn leven zijn er in het gebouw talrijke Sinterklaasliedjes gezongen en cadeautjes uitgepakt. Maar hoe ging dat vroeger?

Daarom organiseert het Cuypershuis tijdens de Sinterklaasperiode (november en begin december) een speciale museumles in het museum.

De kinderen spelen in groepjes een viertal spelletjes in de vaste presentatie. Als deze goed uitgevoerd worden, krijgen ze een onderdeel van een pietenpak mee. Met deze vier kledingstukken kunnen de kinderen als zwarte piet aangekleed worden. Wellicht een leuk fotomoment? Alle kinderen krijgen een kleurplaat, die ze kunnen inkleuren en meenemen naar school.

Leerdoel:

Leerlingen ontdekken spelenderwijs de vaste presentatie van het Cuypershuis.

Opmerkingen:

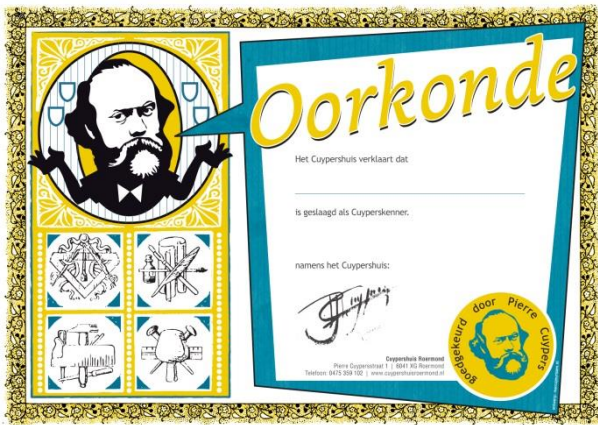
Het bezoek graag 3 weken van te voren melden.

De groep moet van te voren in 4-en worden gedeeld.

Per groep loopt er een begeleidende docent van de school of ouder mee.

Let op: de ouders hebben een begeleidende en actieve taak tijdens deze museumles! Maak dus van te voren afspraken met hen (zie pagina 4).

2. Werkschrift Cuypers en Co.

Doelgroep: basisonderwijs, vanaf groep 4.

Vak: wereldoriëntatie en beeldend.

Kosten: 20 euro voor de museumdocent. Entree leerling is 1 euro.

Beschrijving:

Dit speur- en doe boekje is in het museum, maar ook op school goed te gebruiken. Boordevol met puzzels, kleurplaten en voor de experts een Cuypersquiz. Spelenderwijs lopen de leerlingen zo een route door het museum en ontdekken meer over de persoon Cuypers en zijn werkplaatsen. Na afloop ontvangen ze een diploma van de museumdocent.

Leerdoel:

Leerlingen kijken, samen met een museumdocent, gericht naar de vaste collectie van het Cuypershuis. Spelenderwijs ontdekken ze meer over het leven en werk van architect Cuypers.

Opmerkingen:

Bij groepen vanaf 20 leerlingen wordt de groep in 2-en opgedeeld en in groepjes rondgeleid door het museum.

Een aantal opdrachten in het werkschrift kunnen na afloop op school verwerkt worden.

3. Kinderworkshops in de ‘Ambachtsschool’ van het Cuypershuis

Doelgroep: basisonderwijs, vanaf groep 1.

Vak: wereldoriëntatie, dans, drama en beeldend.

Kosten: 20 euro voor de museumdocent. Entree leerling is 2 euro.

Beschrijving:

Kleuren, sjabloneren, geometrische patronen tekenen, dansen als een architect, mozaïeken, pigment wrijven of gipsgieten? Deze ambachtelijke ‘technieken’ zijn geschikt voor jong en oud!

De Ambachtsschool van het Cuypershuis is uitgegroeid tot wel elf unieke workshops, ieder met zijn eigen thema en rondgang door de vaste presentatie. Elke keer leren de kinderen weer iets nieuws over de werkplaatsen van Cuypers.

Naast de gekozen kinderworkshop wordt er met een museumdocent een bezoek gebracht aan de vaste presentatie voor een themarondleiding. Daar maken de leerlingen kennis met een eeuwenoude techniek, die Pierre Cuypers op een slimme manier gebruikte in zijn werkplaatsen.

Leerdoel:

Leerlingen gaan gericht kijken naar de vaste collectie van het Cuypershuis. En leren meer over een ‘ambacht’ dat in Cuypers’ werkplaats werd bedreven, waarin ook kinderen werden opgeleid.

Opmerkingen:

De ‘Ambachtsschool’ is goed schoolbreed in te zetten, voor alle groepen is er een workshop beschikbaar. Schoolthema’s kunnen bijvoorbeeld zijn: ‘onderwijs vroeger

en nu' en 'vakmanschap en techniek'. Tegenwoordig is in het idee van de 'Maakindustrie' het leren van een ambacht weer helemaal in.

Lees meer via: <http://www.onderwijserfgoed.nl/content/de-eerste-ambachtsschool-0>

Let op:

In de educatieve werkplaats kunnen circa 15 - 18 leerlingen tegelijk aan het werk. Afhankelijk van de groepsgrootte wordt daarom de klas in 2-en gedeeld.

Alle beschikbare kinderworkshops in de Ambachtsschool van het Cuypershuis.

1) Laat het Cuypersplafond herleven: onderbouw en middenbouw.

De leerlingen worden met de kleurplaat uitgenodigd om een, door Cuypers, ontworpen plafond weer kleur te geven. In een van de museumkamers zit namelijk een stukje verleden: een restant van het plafond dat in het oude woonhuis hing. Tijdens een renovatie is dit plafond eruit gesloopt en resten er alleen nog maar zwart/wit foto's. Met de fantasie van de jeugd wordt dit plafond weer tot leven gewekt.

Opmerkingen:

Deze museumles duurt korter dan normaal, circa een uur.

Groepen vanaf 15 leerlingen worden in 2-en opgedeeld en in groepjes rondgeleid door het museum. Samen werken ze in de educatieruimte aan de kleurplaat.

De kleurplaat kan ook als voorbereiding of als verwerkingsopdracht op school worden gebruikt. Hij is gratis verkrijgbaar bij de receptie van het Cuypershuis of zelf te printen via: www.cuypershuisroermond.nl/educatie.html

2) Sjabloneren: middenbouw en bovenbouw.

Cuypers was dol op decoraties in zijn gebouwen. Deze 'muurgraffiti' wordt gemaakt met sjablonen. Een sjabloon is heel eenvoudig te maken met een gevouwen A4 en een schaar. De leerlingen oefenen eerst met verf en een sjabloneerkwast, alvorens ze met hun sjabloon een gezamenlijk kunstwerk versieren. Dit papieren kunstwerk gaat na afloop mee naar school (kan ook later worden opgehaald).

Deze opdracht kan op diverse 'kunstwerken' worden toegepast, zoals stoelen, servies, lijsten e.d.). U kunt dus ook iets anders sjabloneren i.p.v. een vel papier.

3) Gipsgieten: onderbouw en middenbouw.

Cuypers gebruikte veel gips, niet alleen om beelden mee te produceren, maar ook om ornamenten te maken voor tegen de muur. De kinderen zien en voelen hoe gips wordt gemengd (gezamenlijk als groep) en gaan daarna zelfstandig een gipsen huisje beschilderen. Deze gaan na afloop mee naar school.

4) Geometrische patronen tekenen: middenbouw.

De patronen die Cuypers ontwierp bestaan vaak uit eenvoudige vormen die worden herhaald. Met de cirkel als basisvorm kan er een decoratief kunstwerk ontworpen worden. Door de cirkel te herhalen en over elkaar te leggen ontstaat er een geometrisch patroon. Deze kan worden ingekleurd, eventueel worden opgerold en met een theelichtje verlicht.

5) *Stoel ontwerpen: middenbouw.*

Een stoel is meer dan alleen om op te zitten. Een stoel kan laten zien dat je belangrijk bent, dat je als ontwerper nadenkt over het milieu of dat je gewoon van mooie dingen houdt. Met een kijktocht analyseren de leerlingen een aantal stoelen op het gebied van vorm, materiaal en functie. Daarna gaan ze zelf aan de slag met een ontwerp van papier.

6) *“Hoge torens, ronde poorten”*

Geschikt voor leerlingen van groep 1/2.

Cuypers bouwde tijdens zijn leven veel gebouwen, onder andere zijn droomkasteel De Haar in Haarzuilens.

In deze dansworkshop van Aukje Delnooz maken de leerlingen door middel van beweging kennis met de vele verschillende vormen die gebouwen kunnen hebben. De leerlingen ervaren tegenstellingen in beweging (bijv. groot-klein, hoekig-rond) en dansen zowel individueel als met een partner.

7) *“Torens en poorten met ornamenten”*

Geschikt voor leerlingen van groep 3/4 (kan ook aangepast worden voor groep 5/6).

Een workshop waarin samen een dans wordt gemaakt, geïnspireerd door de vormen en lijnen van een gebouw met torens en poorten. De leerlingen kiezen zelf welke versieringen worden toegevoegd om het “dansgebouw” een gotische stijl te geven, in navolging van Cuypers.

8) *“Beeldhouwers”*

Geschikt voor leerlingen van groep 1/2 en groep 3/4.

In de werkplaatsen werd netjes gewerkt. Met een stofjas aan, net zoals de leerlingen van Cuypers vroeger, gaat Aukje met de kinderen beelden van elkaar maken. Statige beelden van deftige mensen of misschien wel griezelige gargouilles? En... zouden die beelden ook kunnen bewegen? Dat beleven we in deze dansworkshop!

(De workshops 6, 7 en 8 vinden plaats onder begeleiding van Aukje Delnooz, beschikbaar op dinsdag en donderdag. Meerdere workshops het liefst aansluitend achter elkaar reserveren.)

9) *“Mozaïeken”: middenbouw en bovenbouw.*

Kunstenares Anneke Ver inspireert de kinderen met sjablonen van Cuypers. Samen werken ze aan een eigen kunstwerk / tegel waarop met glasmoozaïek een ontwerp wordt geplakt. De workshop is geschikt voor middenbouw en bovenbouw.

(Datum gaat in overleg met Anneke Ver).

10) *“Frame-animatie”: bovenbouw*

Onder begeleiding van ‘Kunstenaar in de klas’ Roel Sanders gaan de leerlingen zelf aan de slag met oude foto’s uit het huis van Cuypers om animaties te maken.

Frame-animatie of stop-motion is een filmtechniek die al bijna net zo oud is als het filmen zelf. Bij stop-motion worden vanuit een vast camerastandpunt een serie foto's gemaakt. Elke foto (of ook wel frame genoemd) wordt afzonderlijk gemaakt, waarbij telkens een kleine verandering plaatsvindt. Als de serie frames snel achter elkaar wordt afgespeeld ontstaat er een bewegend beeld: een animatie.

(Datum gaat in overleg met Roel Sanders).

11) Pigment wrijven: middenbouw en bovenbouw

Tegenwoordig gebruiken wij verf zo uit een tube. Tot op het eind van de Middeleeuwen werden de kleurstoffen nog met de hand in een vijzel fijn gemaakt en gemengd met een ei. Tijdens deze workshop leren de leerlingen meer over het gebruik van kleur en verf door de jaren heen. In het museum kijken ze naar diverse decoraties van sierlijke plant- en diermotieven die Cuypers graag gebruikte.

De kinderworkshops worden steeds aangevuld en kunnen 'op maat gemaakt worden', afhankelijk van uw wensen en leerdoelen. Neem voor meer informatie contact op met de educatieve medewerker Joyce van Cruchten via 0475 - 359 586.

4. Museumles 'verzamelen'

Doelgroep: basisonderwijs, bovenbouw.

Vak: beeldend en wereldoriëntatie.

Kosten: 20 euro voor de museumdocent. Entree leerling is 2 euro.

Beschrijving:

Leuk, we bezoeken een museum! Maar wat doet een museum eigenlijk???????

Een museum is een gebouw waarin voorwerpen van culturele waarde bijeengebracht zijn en uitgesteld worden voor het publiek. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegen (volgens Van Dale en ICOM).

Leerdoel:

Leerlingen leren vragen te stellen over objecten in het museum, bekijken een aantal objecten uit de museumcollectie en leren deze te 'registreren voor behoud'.

Opzet van de museumles:

Tijdens de museumles wordt niet alleen een bezoek gebracht aan de wisselexpositie, maar ook aan het museumdepot. Deze ruimtes zijn normaal niet toegankelijk voor het publiek. Hier krijgen de leerlingen een 'kijkje achter de schermen' (onze museumcollectie telt 8.000 voorwerpen, van mammoettand tot schilderij). De leerlingen mogen vragen stellen en gaan zelf aan de slag met een stukje 'collectie'. Thuis kan in Collectie Online (<http://museumcollecties.roermond.nl/adlib/>) bekeken worden of ze het voorwerp goed geanalyseerd hebben.

Een voorbereiding in de klas is nodig, ook om met de leerlingen te bespreken welk beeld ze bij een museum hebben. Vragen die besproken moeten worden zijn:

- Wat doet een museum?
- Verzamel jij ook, wat dan?

Opmerkingen:

De groep moet van te voren in 2-en zijn opgedeeld. Groep 1 start met het bezoek aan de expositie, groep 2 met het depot. Maak afspraken met de leerlingen over het gedrag in een museum, vooral in het museumdepot.

Als afronding kan er op school een eigen museum worden ingericht, met bijzondere spullen van de leerlingen. Natuurlijk mogen een thema en/of titel én de informatiekaartjes niet ontbreken bij deze speciale expositie. De educatieve dienst ontvangt heel graag foto's van deze school exposities. Deze kunnen gestuurd worden naar joycevancruchten@roermond.nl.

5. Cuyperslab

Doelgroep: bovenbouw

Vak: Wereldoriëntatie

Kosten: 20 euro voor de museumdocent. Entree leerling is 2 euro.

Beschrijving:

Cuypers' ideeën over ambacht en kunst vormden een verzet tegen de toenemende industrialisatie in de 19de eeuw. Toch maakte Cuypers graag gebruik van de nieuwe technische uitvindingen (zoals de stoommachine, het punteerapparaat, gaslicht en verwarming). Deze innoverende Cuypers komt aan bod bij de les Cuyperslab. Naast een rondleiding door de vaste presentatie wordt de museumles afgerond met een instructie bij de 3d printer, waar de laatste ontwikkeling van deze revolutie wordt getoond. Ook werken de leerlingen samen aan een opdracht rondom de 3D tekenen.

Leerdoel:

Leerlingen ontdekken welke rol het centrale thema 'Industriële revolutie' in hun eigen leefomgeving speelt.

Opmerkingen:

Bij deze museumles hoort ook een 3D-print opdracht die op school kan worden uitgevoerd.